

Beschrijving natuur- en landschapsinrichtingsplan Golfbaan Cromvoirt

1 Golf en natuur

De inrichting en bestemming van het plangebied is gebaseerd op twee hoofdfuncties. Ten eerste betreft dit de functie “golfgebied”. Dit betreft de delen die (min of meer) direct gerelateerd zijn aan het golfspel. Bij de inrichting en het beheer van deze delen zijn de eisen en wensen vanuit de golfsport leidend. Daarnaast is er een deel met als functie “natuur”. Bij de inrichting en het beheer van deze delen zijn behoud, versterking en ontwikkeling van natuurwaarden en landschapswaarden leidend. Een kleine oppervlakte direct rondom holes en delen van de carry kunnen wel bestaan uit natuurlijke vegetaties, maar het beheer is wel gebonden aan voorwaarden vanuit de golf. Deze zones zijn als “neutraal” beschouwd.

Uitgangspunt bij de inrichting is dat er minstens evenveel “natuur” als “golf-natuur” wordt gerealiseerd. Het netto oppervlakte dat wordt gekwalificeerd en is bestemd als golfgebied betreft 29,5 hectare, de hoeveelheid nieuwe natuur betreft 30,4 hectare en de neutrale zone omvat 18 hectare.

2 Inrichtingsplan

De landschappelijke en ecologische uitgangspunten voor de inrichting van het terrein zoals beschreven in dit document worden uitgewerkt in een inrichtingsplan. De controle op een correcte invulling van het inrichtingsplan en op de concrete realisatie wordt uitgevoerd door de gemeente Vught. Dit wordt vastgelegd middels een anterieure overeenkomst.

3 Ligging plangebied in het landschap

Het plangebied ligt van zuid naar noord op de overgang van een dekzandgebied naar het stroomgebied van de Maas. Oost-west gezien ligt het gebied in een laagte tussen de Vugtherheide en de Loonse en Drunense duinen.

Binnen het plangebied komen dekzandruggen en verspoelde dekzandvlakten voor. Het plangebied helt globaal gezien van zuid naar noord. Het zuidelijkst deel ligt het hoogst en is het droogst. In het noorden, maar ook in het westen liggen de laagste delen en hier liggen de grondwaterstanden het dichtst bij het maaiveld. De bodem bestaat in het gehele gebied uit leemarm fijn zand.

Midden door het gebied van zuid naar noord loopt een afwateringskanaal “De Zandleij”, gegraven in de 17^e eeuw. Deze heeft een belangrijke afwaterende functie en loopt zuidelijk vanuit het Helvoirts Broek naar het plangebied. De Zandleij watert tegenwoordig af in het Drongelens kanaal aan de noordkant van het plangebied. De naam Cromvoirt betekent iets als *“Doorwaadbare plaats bij de kromming van een rivier of stroom”* en heeft vermoedelijk betrekking op een waterafvoer van zuid naar noord in deze omgeving. Door het oostelijk deel van het plangebied loopt de Cromvoirtse dijk die rond 1600 is opgeworpen om waterlast in het dorp vanuit het Maasdal te voorkomen.

Vrijwel het gehele plangebied is waarschijnlijk al eeuwenlang in gebruik als bouwland. Door stelselmatige bemesting en ophoging is een dikke humusrijke en voedselrijke toplaag ontstaan. Deze gronden worden geclassificeerd als enkeerdgronden (dek>50cm) en laarpodzolgronden. In het

noorden zijn randen met gooreerdgronden aanwezig. Deze zijn kenmerkend voor (vrij) natte zandgronden.

4 De landschappen en vegetaties

4.1 Het heidelandschap

De kern van het inrichtingsplan bestaat uit een te ontwikkelen heidelandschap. Voor de inrichting van het plangebied is het heidelandschap dat enkele eeuwen geleden over grote oppervlakten in de omgeving voorkwam als uitgangspunt genomen. Dit landschap is nu nog op korte afstand van het plangebied aanwezig in onder andere de Loonse en Drunense Duinen. De kern van het inrichtingsplan bestaat uit een (vrij) open heidelandschap met struikheivegetaties, open zand (met pioniervegetaties) en in beperkte mate bomen, bosjes of struwelen. Om de ontwikkeling van het heidelandschap mogelijk te maken is het oorspronkelijke gele zand onder de voedselrijke toplaag naar boven gehaald ten behoeve van een schrale uitgangssituatie, verhoging van maaiveld en ontwikkeling van reliëf. De heide ontwikkeling wordt gestimuleerd door het inbrengen van heidemaaisel afkomstig van Brabantse heidevelden. Boom en struiksoorten zijn inheems en kenmerkend voor het heidelandschap: grove den, zomereik, ruwe en zachte berk, lijsterbes, sporkehout en gaspeldoorn.

Afbeelding 2: Topografische kaart rond 1900.

4.2 Cultuurhistorisch kleinschalig landschap

Het zuidwestelijk deel van het plangebied sluit in het zuiden aan op bestaand landbouwgebied. In dit deelgebied worden kleinschalige (cultuur)graslanden ontwikkeld waarbij de perceelstructuur van rond 1900 als uitgangspunt wordt genomen. De percelen zijn hier historisch gezien in de lengterichting naar het noorden toe ontgonnen vanaf de Nieuwkuikseweg en Cromvoirtseweg.

Hoewel globaal gezien sprake is van smalle noord-zuid lopende percelen is de percelering niet heel erg consequent en zijn er ook meer blokachtige percelen; wat een enigszins rommelige indruk geeft.

Door de percelering te herstellen, krijgt het landschap hier wel weer het kleinschalig en cultuurhistorisch karakter van meer dan een eeuw geleden. Het zou waardevol kunnen zijn, indien dit in de aansluitende landbouwpercelen zou worden gevolgd.

Door het deelgebied op aangegeven wijze in te richten, wordt tevens invulling gegeven aan de inrichting van dassenfoerageergebied. Deze gronden worden verlaagd door een halve meter gele grond onder het voedselrijke toplaag weg te graven en de rijkere toplaag daarna terug te plaatsen. Hier zal rijker en vochtig grasland worden ontwikkeld, dat kort gehouden wordt om foerageermogelijkheden voor de das te optimaliseren.

De nieuwe kleinschalige en cultuurhistorische percelering wordt vormgegeven door de aanleg van singels. Deze komen op wallen in het verlaagde landschap te liggen. De singels bestaan uit zomereik, lijsterbes en sporkehout en vormen daarmee kenmerkende elementen in het landschap. Momenteel zijn nog enkel relictten van zomereikensingels aanwezig.

Aan de noordkant gaat het cultuurgrasland met singels vrij abrupt over in het heidelandschap. Door aanplant van kleine bosjes zoals ook kenmerkend in het cultuurhistorisch landschap (geriefbosjes, koebosjes etc.) wordt deze overgang minder scherp en natuurlijker.

4.3 Vochtig hooiland-landschap

In een langgerekte smalle strook in het noorden van het plangebied, langs de dijk van het Drongelens kanaal is de bodem vochtig. Deze gronden zijn in het verleden waarschijnlijk langdurig als hooilanden in gebruik geweest. Op de historische topografische kaart van rond 1925 is goed te zien dat een strook ten zuiden van en evenwijdig aan het Drongelens kanaal als grasland in gebruik was, afbeelding 3. Ten zuiden daarvan lagen de essen. In het westen van het plangebied ligt tevens een vochtig perceel, dat overigens wel als bouwland in gebruik lijkt geweest. In de berm langs dit grasland komt onder andere de voor vochtige hooilanden kenmerkende grote pimpernel voor. In beide genoemde zones wordt buiten de golfelementen vochtig hooiland nagestreefd. Uitgangspunt is een natuurlijke ontwikkeling van bloemrijk hooiland waarbij een hooilandbeheer als sturende factor wordt ingezet. Plaatselijk worden kenmerkende struiken als breedbladige wilgen of bomen als berk aangeplant. In het westelijk hooiland worden tussen de percelen elzensingels aangebracht, onder andere om de cultuurhistorische percelering te versterken.

5 De beplantingen

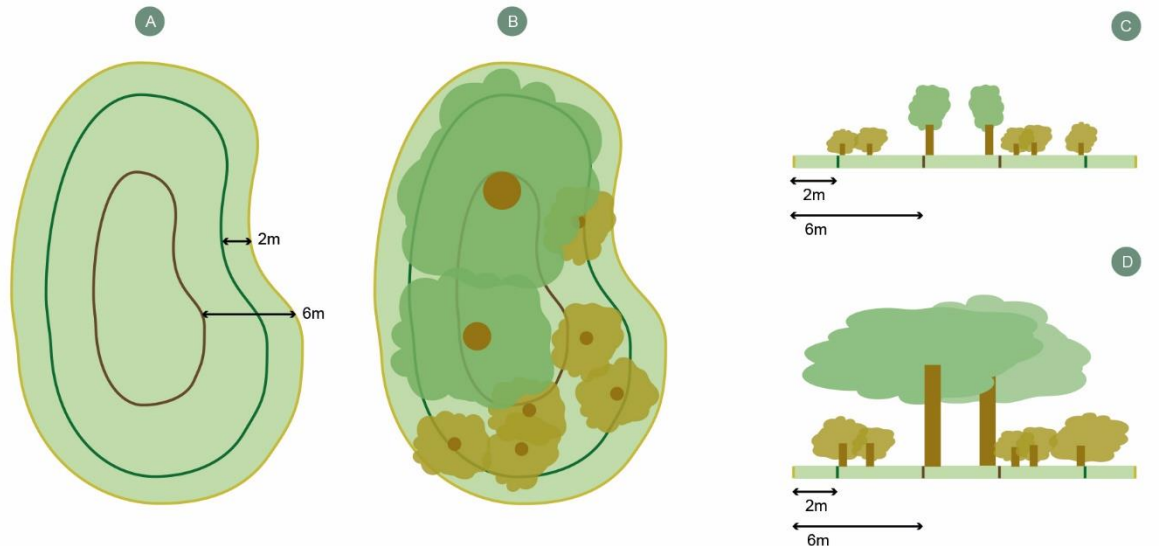
5.1 Bosjes en struweel

Bomen worden aangeplant op specifiek gekozen locaties, waarbij rekening gehouden wordt met beeld, onderlinge concurrentiekracht en groeisnelheid (zie inrichtingsplan).

Bosjes en struikvegetaties worden volgens de principes van het wild-heterogeen plantverband aangelegd. Dat betekent dat de struiken niet in rijen, maar willekeurig -wild- worden geplant en dat ook de plantafstand binnen een plantvak varieert.

Een wild-heterogeen plantverband kan alleen handmatig worden uitgevoerd. Een mechanische plantgat voorbereiding is wel mogelijk. Voordeel van het wild-heterogeen aanleggen is de natuurlijke aanblik en het feit dat de beplanting vrijwel geen onderhoud nodig heeft.

Tijdens aanplant wordt rekening gehouden met de eindbeelden. Voor de werkelijk te beplanten vakken geldt dat bomen niet dichterbij dan 6m bij de buitenrand van een beplantingsvak worden geplaatst en struiken niet dichterbij dan 2 meter, zie afbeelding 4. Dit voorkomt aanplant van bomen en struiken die later weer verwijderd dienen te worden en zorgt er voor dat de aangeplante bomen en struiken mooi kunnen uitgroeien tot natuurlijke vormen.

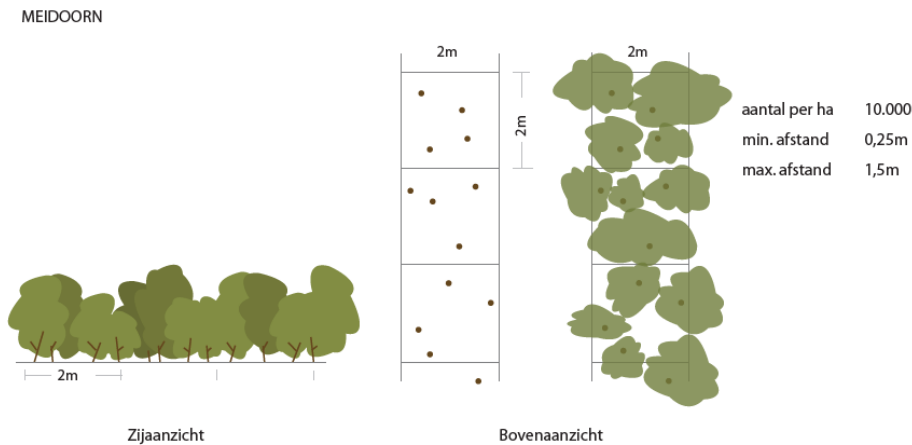
Afbeelding 4: Bij de aanplant wordt rekening gehouden met het feit dat de bomen en struiken nog groeien.

5.2 Singels/hagen

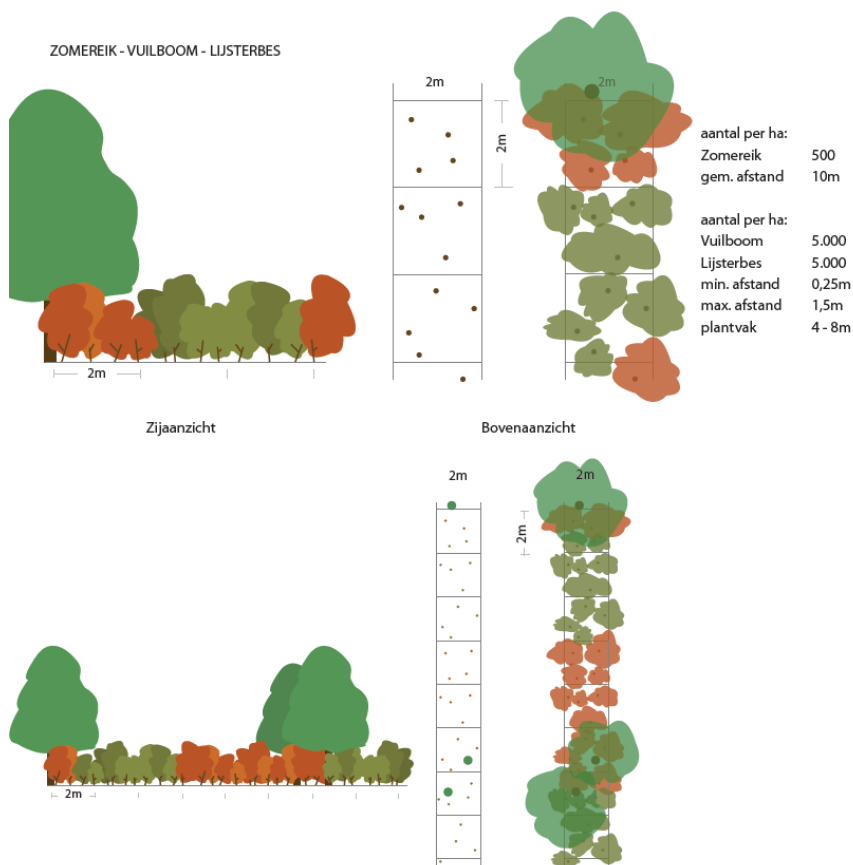
Met name in het zuiden van het plangebied (zie inrichtingsplan) wordt een grote lengte aan singels gerealiseerd. Er worden drie typen singels en hagen aangelegd. De wijze van aanleg en

beplantingsbeelden zijn hieronder weergegeven. Bij aanleg wordt tevens de hierboven geschetste principes gehanteerd betreffende wildheterogeen verband. Tevens wordt een rechte aanplantingszone gehanteerd.

5.2.1 singels/hagen van éénstijlige meidoorn (oostelijk deel plangebied, zone 1 en 2)

5.2.2 singels van zomereiken met lijsterbes en sporkehout (=vuilboom), (dassenleefgebied, zone 3)

5.2.3 singels van zwarte els (vochtig deelgebied west in het plangebied, zone 3)

